

13. TAMMIKUUTA 2026

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2026
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	3 288 324	2 340 300	2 369 900	2 226 800	2 228 200
MENOT	-37 103 754	-40 347 700	-41 964 400	-43 118 400	-44 220 200
NETTO	-33 815 430	-38 007 400	-39 594 500	-40 891 600	-41 992 000
Hyvinvointipalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 032 826	710 600	851 800	853 100	854 500
Maksutuotot	824 149	843 000	826 000	806 000	806 000
Tuet ja avustukset	1 287 657	701 900	546 900	427 500	427 500
Muut toimintatuotot	143 582	84 800	145 200	140 200	140 200
Toimintatuotot	3 288 324	2 340 300	2 369 900	2 226 800	2 228 200
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-21 044 755	-21 030 400	-21 677 100	-22 461 400	-23 108 800
Palvelujen ostot	-5 922 533	-8 299 100	-8 341 300	-8 343 000	-8 435 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 754 042	- 776 800	- 778 700	- 763 300	- 767 600
Avustukset	-2 604 793	-3 635 300	-3 737 500	-3 719 500	-3 719 500
Muut toimintakulut	-6 777 632	-6 606 100	-7 429 800	-7 831 200	-8 188 700
Toimintakulut	-37 103 754	-40 347 700	-41 964 400	-43 118 400	-44 220 200
Toimintakate	-33 815 430	-38 007 400	-39 594 500	-40 891 600	-41 992 000

INVESTOINNIT

Hyvinvointipalvelualueen investointeja ovat sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen ICT-järjestelmähankinnat. Suunnitteluvuosien aikana on tavoitteena toteuttaa myös tekoäly- ja robotiikan hyödyntämisen kokeiluja eri vastuualueilla.

HYVINVOINTIPALVELUT IRTAIN OMAISUUS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-50 000	-200 000	-300 000	0	0
Netto	-50 000	-200 000	-300 000	0	0

TOIMINNAN KUVAUS

Hyvinvointipalveluiden kokonaistavoitteena on Heinolan asukkaiden hyvinvointi ja kaupungin elinvoimaisuuden kehittyminen.

Hyvinvointipalvelualue vastaa kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden, opetus- ja koulutuspalveluiden, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalveluiden sekä museotoiminnan järjestämisestä ja lintuhoitolan toiminnasta. Hyvinvointipalvelualue vastaa osaltaan kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, ehkäisevän päihdetyön tehtävistä, maahanmuuttokoordinoinnista ja kotouttamisesta.

Hyvinvointipalvelualueeseen on kuulunut 1.1.2025 alkaen myös työllisyyspalvelut eli kaupungin työllisyyskoordinaattorin tehtävät ja työpaja Torpan toiminta. Hyvinvointipalvelualueen palvelualuejohtajan vastuualueelle on järjestetty palvelualueen sisäiset palvelut, palveluliikennesuunnittelu, johon mm. koulukuljetukset kuuluvat, HVA:n yhdyspintayhteistyö ja kaupungin jakamat järjestöavustukset.

Hyvinvointipalvelualue on vuoden 2025 alusta lähtien organisaationa koostunut varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen, virikkeellisen elämän, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen ja palvelualuejohtajan vastuualueista. Vuoden 2026 talousarvion yhteydessä yhdistetään hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen vastuualue virikkeellisen elämän vastuualueeseen ja palvelualuejohtajan vastuualueeseen.

Palvelualueen talouden kokonaisuuteen kuuluvat edellä mainittujen lisäksi hyvinvointipalveluiden hallinnon, kasvatus- ja opetuslautakunnan, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä järjestöavustusten määrärahat.

Luottamushenkilöhallintoon kuuluvat kasvatus- ja opetuslautakunta ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunta.

Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistäminen

Kunnille annettua hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää toteutetaan hyvinvointisuunnitelman sekä siihen liittyvien muiden suunnitelmien mukaisesti. Hyvinvointisuunnitelmaan linkittyvät mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, ravitsemusterveyden suunnitelma, työllisyydenhoitosuunnitelma ja maahanmuutto-ohjelma.

Alueelliset ja paikalliset suunnitelmat perustuvat maakunnan kuntien hyväksyntään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkeemoihin, jotka Päijät-Hämeen hyvinvointialue linjaa. Kaupungin oma hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta linkittyy koko kaupunkiorganisaation toimintaan ja sitä koordinoi kaupungin strateginen hyvinvoinnin edistämisen työryhmä HYRY.

Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen vastuualueeseen kuuluvat myös maahanmuuttokoordinaattorin toiminta ja kotouttamistehtävät. Lisäksi ko. vastuualueeseen kuuluvat työpaja Torpan toiminta ja työllisyyskoordinaattorin tehtävät. Työllisyyskoordinaattori on keskeinen yhteistyökumppani työvoimaviranomaiselle ja muille työllisyydenhoidon yhteistyökumppaneille maakunnassa. Työpaja Torpan keskeinen tehtävä on auttaa heinolalaisia syrjäytymisvaarassa olevia nuoria, pitkäaikaistyöttömiä ja täsmätyökykyisiä henkilöitä pääsemään takaisin työelämään tai aloittamaan ammatillisia opintoja.

Opetus ja koulutus

Opetus- ja koulutuspalvelut vastaavat perus- ja lukiokoulutuksen sekä taiteen perusopetuksen musiikinopetuksen järjestämisestä. Sen tehtäviin kuuluvat myös Heinolassa tapahtuvan toisen asteen koulutuksen yhteistyön edistäminen.

Opiskeluhuollon asiantuntijapalvelut on järjestetty Hyvinvointialueen (HVA) toimintana vuoden 2023 alkaen. Oppilasruokailu ja puhtauspalvelut ostetaan sisäisenä palveluna kaupunkiympäristön palvelualueelta ja rakennusten ja piha-alueiden kunnossapitopalvelut ostetaan Heinolan Tilapalvelut Oy:ltä.

Heinolassa yläkoulun perusopetus on keskitetty Lyseonmäen koululle. Alakoulujen perusopetusta annetaan Kailas-talolla, Sinilähde-talolla, Jyrängön ja Vierumäen koululla. Jyrängön ja Vierumäen koulujen hallinto on yhteinen Sinilähde-talon koulun hallinnon kanssa. Heinolassa on myös lukio ja taiteen perusopetusta antava musiikkiopisto.

Heinolan kirkonkylään valmistuva Kirkkis-talo käyttöön otetaan vuoden 2026 kevätlukukaudella. Jatkossa on tarkoitus, että Kirkkis-talo palvelee perusopetuksen alakoulun lisäksi myös varhaiskasvatuksen tiloina.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Kunnallinen varhaiskasvatus sisältää seuraavat muodot: päiväkotitoiminta, esiopetus, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta, jossa erityisesti tehdään yhteistyötä lapsiperheiden kanssa. Lasten huoltajilla on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuspaikan vaihtoehtona lasten kotihoidon tuki tai yksityisen hoidon tuki, jolloin lapsen hoitaja on kunnan hyväksymä yksityinen palveluntuottaja, jonka toimintaa kunta valvoo.

Heinolassa on viisi varhaiskasvatusaluetta; Pohjoinen alue, johon kuuluvat Kettukallion päiväkotitoiminta ja esiopetus, Kailaan alue, Tommolalan alue, Jyrängön alue ja Eteläinen alue, johon kuuluvat Sinilähde-talon päiväkotitoiminta ja esiopetus sekä Vierumäen päiväkotitoiminta ja esiopetus.

Virikkeellinen elämä

Virikkeellisen elämän toiminta koostuu kirjasto-, liikunta-, museo- ja nuorisopalveluista sekä lintuhoitolasta. Vuoden 2026 alusta siirretään työpaja Torpan ja työllisyyskoordinaattorin toiminta osaksi Virikkeellisen elämän vastuualuetta.

Kirjastopalvelut ovat lakisääteinen peruspalvelu. Kirjaston tulee tarjota monipuolinen ja uudistuva kokoelma sekä tilat kuntalaisten käyttöön, opastaa ja ylläpitää erityisesti lasten monipuolista lukutaitoa. Kirjaston varsinaiset tilat ovat Kauppakadulla, mutta toistaiseksi kirjasto palvelee kaupungintalolla väistötiloissa varsinaisten tilojen peruskorjauksen ajan. Kirjastoauto palvelee kouluja ja päiväkoteja sekä maantieteellisesti koko Heinolan aluetta.

Museopalvelut tallentavat, tutkivat ja esittävät paikallista historiaa ja kulttuuria, joiden pohjalta toteutetaan kulttuuriperintökasvatusta ja elämyksiä museon eri kohderyhmille. Heinolassa on kolme museokohdetta: Heinolan kaupunginmuseo, Heinolan taidemuseo ja Lääninkivalteri Aschanin talo. Museotoiminta pohjautuu sekä vaihtuviin näyttelyihin että laajaan esinekokoelmaan, joka käsittää sekä kulttuurihistoriallista esineistöä että taideteoksia.

Liikuntapalvelut tarjoavat mahdollisuuksia kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa ja tapahtumia eri asukasryhmille. Lisäksi liikuntapalveluiden tehtävänä on tukea kansalaistoimintaa, mihin myös urheiluseurojen toiminta kuuluu.

Heinolan kaupungin liikuntatiloja ja -paikkoja ovat uimahalli, jäähalli, Kirkonkylän liikuntahalli, urheilupuisto, kaupunginosakentät, ulkoilureitit sekä uimarannat. Lisäksi koulujen tilat ovat urheiluseurojen ja liikuntaryhmien käytettävissä. Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa liikuntapaikkojen kunnossapidosta.

Nuorisopalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelut vastaavat perusnuorisotyöstä, etsivästä nuorisotyöstä ja koulunuorisotyöstä. Lisäksi nuorisopalvelut ylläpitävät bändikämppeä, seikkailukeskusta ja skeittihallia sekä järjestävät erilaista toimintaa nuorille hankerahoituksella.

Nuorille järjestettäviin palveluihin kuuluu myös nuorten matalan kynnyksen Ohjaamo-palvelu, jonka avulla nuoria ohjataan eri organisaatioiden palveluihin. Heinolassa toimii Itä-Hämeen Ohjaamo, joka on Heinolan, Hartolan ja Sysmän yhteinen palvelu. Ohjaamon kumppaneita ovat mm. kaikki kaupungin palvelutuottajat, työvoimaviranomainen, Koulutuskeskus Salpauk, Jyränkölän Settlementi ja hyvinvointialue (HVA).

Lintuhoitola on kuulunut virikkeellisen elämän vastuualueeseen vuoden 2025 alusta lähtien. Lintuhoitolan perustehtävä on loukkaantuneiden luonnonvaraisten lintujen hoitaminen ja niiden vapauttaminen takaisin luonnolliseen elinympäristöönsä, aina kun se on mahdollista.

Palvelualuejohtajan vastuualueen toiminnasta

Palvelualuejohtajan vastuualueen keskeistä toimintaa ovat keskitetyt palvelut, johon on koottu varhaiskasvatuksen, koulujen ja lukion palvelusihteereiden toiminta, koulukuljetusten järjestäminen ja koordinointi, järjestöavustusten myöntäminen ja yhdyspintayhteistyö hyvinvointialueen (HVA) kanssa. Palvelualuejohtajan vastuualueeseen siirretään Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen vastuualueelta maahanmuuttokoordinaattorin ja koto-ohjaajan toiminta sekä hyte-asiantuntijan toiminta vuoden 2026 alusta lähtien.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Hyvinvointipalvelualueen toimintaympäristö on viimeisten vuosien aikana muuttunut merkittävästi. Keskeisiä toimintaympäristön muutoksia ovat olleet hyvinvointialueuudistus ja TE2024-uudistus, jonka seurauksena Heinolan kaupunki kuuluu Päijät-Hämeen työllisyysalueeseen. Työllisyysalue hoitaa alueen työvoimaviranomaisen tehtäviä ja työllisyysalueen vastuukuntana toimii Hollola. Päijät-Hämeen työllisyysalueella on aluetoimisto Heinolassa, josta hoidetaan sekä Heinolan että Hartolan ja Sysmän työvoimaviranomaistehtäviä. Heinolan kaupungin työllisyyskoordinaattori ja työpaja Torppa toimivat kiinteässä yhteistyössä työvoimaviranomaisen, Koulutuskeskus Salpauksen, Jyränkölän Settlementin ja hyvinvointialueen kanssa.

Myös kotouttamislaki muuttui vuoden 2025 alusta lähtien ja kunnat saivat kotouttamistoiminnan lisävastuita. Kotouttamisasioissa Heinolan kaupunki tekee käytännön yhteistyötä Koulutuskeskus Salpauksen ja Jyränkölän Settlementin kanssa ja tätä yhteistyötä on tarkoitus lisätä.

Lukuvuoden 2025–2026 alkaessa vaikuttivat useat lakimuutokset opetus- ja koulutuspalveluiden toimintaan. Valtakunnallinen, perusopetuslain muutoksiin perustuva oppimisen tuen uudistus käynnistettiin elokuusta 2025 lähtien. Lakimuutokset velvoittavat opetuksen järjestäjää huolehtimaan oppimista tukevista opetusjärjestelyistä sekä ryhmäkohtaisesti että tarvittaessa oppilaskohtaisesti.

Perusopetuksen lisäksi oppimisen tuen uudistus velvoittaa myös varhaiskasvatuksen esiopetusta järjestämään oppimisen tuen lakimuutosten edellyttämällä tavalla. Lisäksi perusopetuslaki velvoittaa syksystä 2026 lähtien edistämään lasten liikunnallista elämäntapaa sekä perus- että esiopetuksessa.

Koulujen ja varhaiskasvatustilavien arkeen vaikuttavat syksystä 2025 lähtien mobiililaitteiden käyttöön liittyvä lainsäädäntö sekä tupakkalaki, johon perustuen myös savuttomien nikotiinituotteiden käyttö on kiellettyä esi-, perus- ja lukiokoulujen sekä päiväkotien ja leikkikenttien alueella.

Seudullisen arviointityön prosessi niin varhaiskasvatuksessa kuin esiopetuksessakin muuttui loppuvuodesta 2025. Paikallisesti siirryttiin CAF-arviointityökalun käytöstä kansallisen arviointijärjestelmä Valssin käyttöön. Lasten osalta arviointityössä otettiin käyttöön seudullisesti arviointiin suunniteltu peli. Arviointiprosessin päivittäminen jatkuu vuonna 2026.

Opetushallituksen linjaaman varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistuksen mukaisia prosesseja, pedagogiikkaa sekä johtamisen käytäntöjä aletaan työstää keväällä 2026.

Heinolassa lasten vähäinen syntyvyys vaikuttaa varhaiskasvatukseen, perusopetuksen ja lukion oppilasmääriin. Jos oppilasmääriä ei saada kasvamaan, joudutaan palveluverkkoa supistamaan ja henkilöstömäärää mitoittamaan oppilasmäärien edellyttämällä tavalla.

Valtiolta tulevat talouspaineet haastavat kuntataloutta, mikä palvelualueella otetaan huomioon palveluverkon, palveluiden, toiminnan ja henkilöstön tehtävien säännöllisenä uudelleen järjestelyinä.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Vuonna 2026 painotetaan erityisesti lapsiperheiden kanssa tehtävää yhteistyötä ja perheiden arjen tukemista. Myös nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy on nostettu keskeiseksi tavoitteeksi. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen jatkaa keskeisenä teemana palvelualueen toiminnassa. Lisäksi työllisyydenhoitoon haetaan uusia toimintatapoja, jota varten vuoden 2026 käynnistetään myös useita hankkeita seudullisena yhteistyönä. Vaikutusten arvioinnista tehdään jatkuvaa toimintaa, jotta päätöksentekotilanteissa eri näkökulmat ja sidosryhmät otetaan mahdollisimman hyvin huomioon.

Oppimisen tuen uudistuksen toimintatapoja käyttöön otetaan sekä perusopetuksessa että esiopetuksessa. Opetus- ja koulutuspalveluissa yhteisöllisen opiskeluhuollon työtä jatketaan siten, että rakenne ja toimintatavat ovat yhtenevät kaikissa Heinolan kouluissa. Henkilöstön tunne- ja vuorovaikutuskoulutusta jatketaan siten, että henkilöstön taidot kohdata arjessa erilaisia lapsia ja nuoria paranevat.

Perusopetuslain muuttuessa 1.8.2026 sekä perusopetuksessa että esiopetuksessa tulee velvoittavaksi edistää lasten liikunnallista elämäntapaa.

Heinolan kirkonkylään valmistuva Kirkkis-talo otetaan käyttöön kevään 2026 aikana. Perusopetuksen osalta Kirkkis-taloon muuttavat Kirkkiksen koulun 1.–6.-luokkalaisten ja esiopetusryhmä, jotka ovat olleet väistössä Tommola-talossa.

Opetushallitus on uudistanut varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vuoden 2025 aikana. Uudistus koskee kaikkia varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden lukuja. Uudistuksen edellyttämä paikallinen työ päästään aloittamaan kevään 2026 aikana opetushallituksen linjausten mukaisesti. Lisäksi varhaiskasvatuksessa painopistealueina ovat kielitietoisuus sekä leikki- ja ulkoilmapedagogiikka.

Seudullisen arviointityön prosessi niin varhaiskasvatuksessa kuin esiopetuksessakin muuttui loppuvuodesta 2025. Paikallisesti siirryttiin CAF-arviointityökalun käytöstä kansallisen arviointijärjestelmä Valssin käyttöön. Lasten osalta arviointityössä otettiin käyttöön seudullisesti arviointiin suunniteltu peli. Arviointiprosessin päivittäminen jatkuu vuonna 2026.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan yhdessä tietohallinnon kanssa järjestelmä uudistus, jonka tavoitteena on parantaa varhaiskasvatuksen eri osa-alueita tukevaa toiminnanohjausta sekä digitaalista asiointia.

Virikkeellisen elämän palveluita muotoillaan vastaamaan asiakkaiden tarpeita. Liikuntapalveluiden ohjaustoimintaa painotetaan kuntalaisten paikallaan olon vähentämiseen ja liikkumisen lisäämiseen. Museoihin on suunnitteilla sekä paikallisia asukkaita että ulkopaikkakuntalaisia kiinnostavia ja osallistavia näyttelyjä ja tapahtumia. Myös yhteistyötä kaupungin tapahtumatuotannon, varhaiskasvatuksen, koulujen ja järjestöjen kanssa jatketaan. Nuorisopalveluja suunnitellaan vastaamaan yhä paremmin nuorten tarpeita ja nuorten matalan kynnyksen Ohjaamo-palvelun asiakasohjausta tehostetaan. Kirjaston painopistealueena on lukutaitotyö, johon liittyy lukutaitostrategian valmistelu sekä hankkeet yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Vastuuhenkilö: Palvelualuejohtaja

Strateginen päämäärä	Palvelualueen tavoite 2026
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Selvitetään eri ikäisten asukasryhmien fyysistä, sosiaalista ja henkistä hyvinvointia asukaskyselyjen avulla ja hyödynnetään kyselyjen tuloksia palveluiden parantamiseksi ja asukkaiden kokeman hyvinvoinnin lisäämiseksi. Tuetaan lapsiperheiden toimivaa arkea selkeyttämällä lapsiperhepalveluja ja niiden viestintää. Vahvistetaan ennaltaehkäisevää työtä nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	Varmistetaan kaupunkiin muuttavien asukkaiden integroituminen osaksi kaupungin väestöä. Selvitetään tarve ja mahdollisuudet järjestää englanninkielistä varhaiskasvatusta ja perusopetusta Heinolassa. Palvelumuotoillaan keskeiset palvelut asukaskyselyjä hyödyntämällä viestintää ja asukasmarkkinointia varten.
Vahva kaupunkiyhteisö - Laadukas päätöksenteko - Osallisuuden vahvistaminen - Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	Käyttöön otetaan vaikuttavuuden arviointimalli päätösesitysten valmistelussa. Käyttöön otetaan henkilöstön osaamisen johtamisen malli. Arvioidaan ja parannetaan esihenkilötyötä työhyvinvointikyselyn tulosten avulla.
Kestävä talous - Velkamäärän vähentäminen - Käyttötalouden tasapaino - Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	Parannetaan työllisyydenhoidon tuloksellisuutta varmistamalla yhteistyön ja asiakasohjauksen toimivuus keskeisten kumppaneiden kanssa ja uudistamalla kaupungin työllisyyspalveluiden toimintatapoja. Tehdään aktiivista henkilöstösuunnittelua, että tarvittava osaaminen on oikeassa paikassa organisaatiota ja että lasten ja oppilaiden määrä ja tarpeet otetaan huomioon työyksiköiden henkilöstömitoituksissa. Tehdään tarvekartoitukset palvelualueen käytössä olevista keskeisistä rakennuksista valtuustokauden aikana tarvittavia jatkotoimia varten.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Henkilöstön rekrytointihaasteet; henkilöstön saatavuus (erityisesti sijaisuudet ja erityisluokanopettajat sekä varhaiskasvatuksen sosionomit).	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Oppilaitosyhteistyö, korkeakouluharjoittelijat Oppisopimuskoulutus vahva markkinointi ja hyvä työnantajakuva	Hyvinvointijohtaja, Koulutusjohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja
Taloudellinen riski	Tietojärjestelmien keskinäisen integroitumisen haasteet.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 2 	Järjestelmät toimivat mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja yhteensopivasti.	Hyvinvointijohtaja, Koulutusjohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja
Toiminnallinen riski	Toimipaikkojen teknisten korjausten viivästyminen haittaa päivittäistä työtä yksiköissä.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Sitoutunut yhteistyö ja tiedonkulun varmistaminen eri toimijoiden välillä.	Hyvinvointijohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Koulutusjohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja
Strateginen riski	Kuntatalouden haasteiden vaikutus kaupungin talouteen.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Jatkuva ja ennakoiva henkilöstösuunnittelu ja palveluverkon arviointi. Karsitaan ja yhdistellään palveluja, jotka eivät ole lakisääteisiä tai muuten keskeisiä kaupungin asukkaille. Arvioidaan palveluiden järjestämistä kumppaniyhteistyönä ja ostopalveluina.	Hyvinvointijohtaja, Koulutusjohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja
Toiminnallinen riski	Muut ajassa olevat uhat ja turvattomuus.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Tietoisuus asioista ja valmiudet toimia tarvittaessa	Hyvinvointijohtaja, Koulutusjohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	429 064	309 600	307 800	307 800	307 800
Maksutuotot	401 444	408 000	401 000	381 000	381 000
Tuet ja avustukset	863 905	395 000	322 000	300 000	300 000
Muut toimintatuotot	85 520	47 000	87 000	82 000	82 000
Toimintatuotot	1 779 933	1 159 600	1 117 800	1 070 800	1 070 800
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 850 175	-3 932 200	-4 031 300	-4 196 400	-4 298 400
Palvelujen ostot	-1 419 583	-3 883 900	-3 968 800	-3 928 900	-3 937 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 326 097	- 325 300	- 331 000	- 336 300	- 341 300
Avustukset	-2 131 724	-2 773 800	-3 281 000	-3 268 000	-3 268 000
Muut toimintakulut	-2 302 262	-2 392 100	-2 439 000	-2 618 200	-2 741 100
Toimintakulut	-10 029 841	-13 307 300	-14 051 100	-14 347 800	-14 586 600
Toimintakate	-8 249 908	-12 147 700	-12 933 300	-13 277 000	-13 515 800

TOIMINNAN KUVAUS

Virikkeellisen elämän vastuualueen toiminta liittyy suoraan kunnille annettuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävään. Tätä tehtävää toteutetaan hyvinvointisuunnitelman sekä siihen liittyvien muiden suunnitelmien mukaisesti. Hyvinvointisuunnitelmaan linkittyvät mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, ravitsemusterveyden suunnitelma, työllisyydenhoitosuunnitelma ja maahanmuutto-ohjelma.

Alueelliset ja paikalliset suunnitelmat perustuvat maakunnan kuntien hyväksymiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkeemoihin, jotka Päijät-Hämeen hyvinvointialue linjaa. Kaupungin oma hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta linkittyy koko kaupunkiorganisaation toimintaan ja sitä koordinoi kaupungin strateginen hyvinvoinnin edistämisen työryhmä HYRY.

Virikkeellinen elämä palvelualue muodostuu kirjasto-, liikunta-, museo-, nuoris- ja työllisyyspalveluista, työpaikatoiminnasta sekä lintuhoitolasta.

Kirjastopalvelut ovat lakisääteinen peruspalvelu. Kirjaston tulee tarjota monipuolinen ja uudistuva kokoelma sekä tilat kuntalaisten käyttöön, opastaa ja ylläpitää erityisesti lasten monipuolista lukutaitoa. Kirjastoauto palvelee kouluja ja päiväkotia sekä maantieteellisesti koko Heinolan aluetta.

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden. Liikuntapalveluiden tehtävänä on myös tukea kansalaistoimintaa, mm. seuratoimintaa, sekä ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkojen kunnossapito on ostettu kaupunkiympäristön palvelualueelta. Liikuntapalvelut tuottavat kuntalaisille matalan kynnyksen ryhmätoimintaa: eläkeläisten ja soveltavan liikunnan ryhmiä, Kunnossa kaiken ikää -liikuntapalveluja sekä koordinoi Harrastamisen Suomen mallia. Liikuntapalveluiden ylläpitämät liikuntatilat ja -paikat ovat uimahalli, jäähalli, Kirkonkylän liikuntahalli, urheilupuisto, kaupunginosakentät, ulkoilureitit sekä uimarannat.

Lintuhoitola osallistuu Suomessa esiintyvien lintulajien suojeluun ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ottamalla vastaan hoitoa tarvitsevia luonnonvaraisia lintuja ja palauttamalla ne luontoon. Lintujen hyvinvointiin liittyvä valtakunnallinen tiedottaminen ja neuvonta sekä monipuolinen pedagoginen toiminta ovat osa lintuhoitolan arkea.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on rakentaa edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelut vastaavat perusnuorisotyöstä, etsivästä nuorisotyöstä sekä koulunuorisotyöstä. Lisäksi nuorisopalvelut ylläpitävät bändikämppeä, seikkailukeskusta ja skeittihallia sekä järjestävät erilaista toimintaa hankerahoituksella. Nuorisopalvelut vastaavat Ohjaamo toiminnasta (nuorten matalan kynnyksen palvelupiste).

Museopalvelut tallentaa, säilyttää, dokumentoi ja esittelee paikkakunnan kulttuuriperintöä. Heinolassa on kolme museokohdetta: Heinolan kaupunginmuseo, Heinolan taidemuseo ja Lääninkivalteri Aschanin talo. Museotoiminta pohjautuu laajaan esinekokoelmaan, joka koostuu sekä kulttuurihistoriallisesta esineistöstä että taideteoksista.

Työllisyyspalvelujen käytännön toiminnasta vastaa työllisyyskoordinaattori, joka tekee tiivistä yhteistyötä työvoimaviranomaisen ja työnantajasektorin toimijoiden kanssa. Palvelut toteutetaan yhteistyössä koko kaupunkikonsernin ja työvoimaviranomaisen työvoimapalvelujen kanssa. Käytössä ovat mm. työkokeilut, työllistäminen,

työllistämisen kuntalisä ja erilaiset valmennusmallit. Tavoitteena on vähentää työttömyyttä, edistää nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä sekä tukea paikallista elinvoimaa.

Työpajatoiminta keskittyy Työpaja Torppaan, joka tarjoaa nuorille ja aikuisille työvaltaisia ja yhteisöllistä valmennusta. Nuorten työpaja tukee yksilöllistä kasvua, sosiaalista vahvistumista ja työelämäntaitoja. Valmennusmenetelmiä ovat työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus, joita yhdistellään tarpeen mukaan. Työpaja toimii oppimisympäristönä ja opinnollistamisen kautta on mahdollisuus ammatillisten tutkintojen osaamistodistuksiin. Työpajalta saa apua koulutus- tai työelämäjatkopolun suunnitteluun. Työpajalla voi selvittää myös työ -ja toimintakykyä työssä tapahtuvan toimintakykykyselyksien avulla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Keskeinen toimintaympäristön muutos, joka vaikuttaa Virikkeellisen elämän vastualueen toimintaan, on TE-palvelu 2024-uudistus. Kyseisen uudistuksen tuloksena Heinolan kaupunki kuuluu Päijät-Hämeen työllisyysalueeseen. Työllisyysalue hoitaa alueen työvoimaviranomaisen tehtäviä ja työllisyysalueen vastuukuntana toimii Hollola. Päijät-Hämeen työllisyysalueella on aluetoimisto Heinolassa, josta hoidetaan sekä Heinolan että Hartolan ja Sysmän työvoimaviranomaistehtäviä.

Itä-Hämeen Ohjaamo (nuorten matalankynnyksen palvelu) siirtyi osaksi nuorisopalveluita. Itä-Hämeen Ohjaamoon kuuluu Heinolan lisäksi Hartola ja Sysmä.

Vuoden 2026 lähtien kaupungin työllisyyspalvelut mukaan lukien työpaja Torppa ovat osa Virikkeellisen elämän vastuualuetta. Heinolan kaupungin työllisyyskoordinaattori ja työpaja Torppa toimivat kiinteässä yhteistyössä työvoimaviranomaisen, Koulutuskeskus Salpauksen, Jyränkölän Setlementin ja hyvinvointialueen kanssa.

Urheilupuiston nykytila ja tarveselvitys on tehty vuonna 2025. Vuonna 2026 tehdään hankesuunnitelma, joka määrittää toimenpiteet tuleville vuosille. Hankesuunnitelma sisältää jäähallin tilat, Urheilupuiston rakennukset ja kentät kaikkine oheispalveluineen.

Perusopetuslaki velvoittaa syksystä 2026 lähtien edistämään lasten liikunnallista elämäntapaa. Tämä lakimuutos vaikuttaa myös Virikkeellisen elämän vastualueen toimintaan.

Valtiolta tulevat talouspaineet haastavat kuntataloutta, mikä otetaan huomioon palveluverkon, palveluiden, toiminnan ja henkilöstön tehtävien säännöllisenä uudelleen järjestelynä kaikilla vastuualueilla.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Työllisyyspalvelut ml. Työpaja Torpan toiminta siirretään Virikkeellisen elämän vastuualueelle vuoden 2026 alusta lähtien.

Virikkeellisen elämän palveluita muotoillaan vastaamaan lisääntyvän vapaa-ajan tarpeita. Samalla varmistetaan, että palveluista voidaan viestiä ja niitä voidaan markkinoida nykyistä paremmin. Myös palveluiden vaikuttavuuden arviointia parannetaan.

Liikuntapalveluiden ohjaustoimintaa painotetaan kuntalaisten paikallaan olon vähentämiseen ja liikkeen lisäämiseen. Liikuntaneuvontaan panostetaan mm. kouluPT:n avulla. Liikuntaneuvontaa kehitetään, jotta se palvelee kaikkia kohderyhmiä tehokkaasti.

Nuorisopalveluja uudistetaan yhdessä nuorten kanssa vastaamaan yhä paremmin nuorten tarpeita.

Kirjasto on mukana aktiivisesti remontoitavien kirjastotilojen suunnittelussa. Kirjaston painopistealueena on lukutaitotyö, johon liittyy lukutaitostrategian valmistelu sekä toiminnan ja palveluiden kehittämishankkeet yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Lääninkivalterin Aschanin talon pihapiirin ja talousrakennuksen palveluita kehitetään vuoden 2026 aikana.

Jäähallin rakennusteknisestä kunnosta, hallin käyttötarpeista, mahdollisista uusista käyttäjistä, hallin käytön jatkokehittämisestä ja hallin linkittymisestä muihin liikuntapaikkoihin tehdään selvityksiä.

Lintuhoitolan toiminnassa vapaaehtoisina toimivat Heinolan-, Vierumäen- ja Herralan sopimuspalokunnat sekä Heinolan Järvipelastajat sekä yksityishenkilöitä. Vapaaehtoistoimintaa tullaan kasvattamaan vuoden 2026 aikana.

Käyttösuunnitelma

Strateginen päämäärä	Tavoite 2026	Mittari ja tavoitetaso	Vastuu
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Harrastemalli – harrastamattomien lasten määrä on pieni	80 % harrastemallin kyselyyn vastanneista on mukana joko harrastemallissa tai harrastaa vapaa-ajallaan	Liikuntapalvelujohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja
	Työllisyyspalveluiden ja työpajatoiminnan toimenpiteisiin osallistuvat saavat vision oman tulevaisuuden suunnasta.	Työpajapalveluihin osallistuneiden työmarkkinavalmiudet parantuneet 90 % osalta. Mittarina sovari-kysely.	Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Työpajapäällikkö, Työllisyyskoordinaattori
	Varaudutaan kuntouttavan työtoiminnan lakkauttamiseen ja valmistaudutaan uuden palvelun järjestämiseen.	Vuoden lopussa uudet palvelut valmiina.	Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Työllisyyskoordinaattori, Työpajapäällikkö
	Etsivä harrastetoiminta ja harrasteseteli mahdollisuus tavoittavat kaupunkilaiset ja näiden toimintamallien kautta on lisätty harrastamista.	Toimintamallilla on tavoitettu kohderyhmän asiakkaita. Vuonna 2026 on jaettu 200 harrasteseteliä.	Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Liikuntapalvelujohtaja, Nuorisopalvelupäällikkö
	Kansainväliset asiakasryhmät huomioidaan palveluissa	Kotoutuminen: Asukaskyselyyn perustuen vieraskieliset kokevat kaupungin viestinnän saavutettavana ja löytävät helpommin palveluihin	Maahanmuuttokoordinaattori
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	Asukaskyselyjen hyödyntäminen tehokkaammin.	Asukaskyselyt ohjaavat toimintaa, jokaisessa Virikkeellisen elämän yksikössä kehitetään toimintaa asukaskyselyn tulosten pohjalta.	Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Lintuhoitolan päällikkö, Museonjohtaja, Työpajapäällikkö, Kirjastopalvelujohtaja, Nuorisopalvelupäällikkö
	Pidetään museot, perhepuisto ja lintuhoitola aktiivisina matkailukohteina.	Kävijämäärä yhteensä 70 000 kävijää vuodessa.	Liikuntapalvelujohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Nuorisopalvelupäällikkö, Lintuhoitolan päällikkö, Museonjohtaja, Kirjastopalvelujohtaja
	Kotoutumisasioissa yhteistyö keskeisten kumppaneiden kanssa on säännöllistä	Kotoutumisessa: tulokselliset yhteistyöpalaverit neljä kertaa vuodessa	Maahanmuuttokoordinaattori
Vahva kaupunkiyhteisö - Laadukas päätöksenteko - Osallisuuden vahvistaminen - Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	Vuorovaikutteisia maksuttomia tapahtumia on joka kuukausi vähintään yksi. Eri kaupunginosat huomioidaan niiden järjestämisessä.	Vuorovaikutteisten maksuttomien tapahtumien määrä.	Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Museonjohtaja, Liikuntapalvelujohtaja, Nuorisopalvelupäällikkö, Työpajapäällikkö, Lintuhoitolan päällikkö, Työllisyyskoordinaattori, Kirjastopalvelujohtaja
	Kansainvälisyyden huomioiminen henkilöstön osaamisen kehittämisessä	Kotoutuminen: THL:n koulutusten koordinointi kasvatus- ja opetushenkilöstölle	Maahanmuuttokoordinaattori
Kestävä talous - Velkamäärän vähentäminen - Käyttötalouden tasapaino - Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	Parannetaan työllisyydenhoidon tuloksellisuutta varmistamalla yhteistyön ja asiakasohjauksen toimivuus keskeisten toimijoiden kanssa.	Säännölliset yhteistyöpalaverit keskeisten toimijoiden kanssa (mm. työllisyysalue).	Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Työpajapäällikkö, Työllisyyskoordinaattori

	Uudistetaan kaupungin työllisyyspalveluiden ja työpajan toimintatapoja.	Heinola-lisä käytetään täysmääräisesti (100.000 e). Kaupungin työttömyysturvamaksujen vähentäminen tuetun työllistämisen keinoin. Työpajatoimintaa uudistetaan luopumalla kädentaitopajasta ja itsenäisestä myymälästä sekä lisäämällä palvelutarjontaa kaupungin omiin yksikköihin. Eilakisääteisten työvoimapalveluiden palveluja tuotetaan viranomaiselle	Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja, Työllisyyskoordinaattori, Työpajapäällikkö
	Kotoutuminen: Toteutetaan ulkopuolisella rahoituksella kotoutumisen hanke vieraskielisten työelämätaitojen vahvistamiseksi	Kotoutuminen: yhteistyökumppaneiden palaute hankkeen onnistumisesta	Maahanmuuttokoordinaattori

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Henkilöstön rekrytointihaasteet; henkilöstön saatavuus, erityisesti erityisluokanopettajat ja varhaiskasvatuksen sosionomit.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Oppilaitosyhteistyö, korkeakouluharjoittelijat Oppisopimuskoulutus Vahva markkinointi ja hyvä työnantajakuva	Hyvinvointijohtaja, Koulutusjohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja, Nuoriso- ja vapaa-aikajohtaja
Taloudellinen riski	Tietojärjestelmien integraatiohaasteet.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 2 	Järjestelmät toimivat tehokkaasti ja yhteensopivasti.	Varhaiskasvatusjohtaja
Toiminnallinen riski	Toimipaikkojen teknisten korjausten viivästyminen.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Sitoutunut yhteistyö projektien eri tahojen kanssa.	
Strateginen riski	Kuntatalouden haasteiden vaikutus kaupungintalouteen.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Vahva pitkántähtäimen suunnittelu ja ennakointi, valmistelu	
Toiminnallinen riski	Muut ajassa olevat uhat ja turvattomuus.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Tietoisuus asioista ja valmiudet toimia tarvittaessa	

Palvelualuejohtajan vastuualue (Hyvinvointipalvelut)

Palvelualuejohtajan vastuualue (Hyvinvointipalvelut)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	307 263	245 800	247 000	247 000	247 000
MENOT	- 744 927	-1 683 100	-1 481 600	-1 545 900	-1 580 900
NETTO	- 437 664	-1 437 300	-1 234 600	-1 298 900	-1 333 900

TOIMINNAN KUVAUS

Palvelualuejohtajan vastuualueen keskeistä toimintaa ovat keskitetyt palvelut, johon on koottu varhaiskasvatuksen, koulujen ja lukion palvelusihteereiden toiminta, koulukuljetusten järjestäminen ja koordinointi, järjestöavustusten myöntäminen ja yhdyspintayhteistyö hyvinvointialueen (HVA) kanssa. Palvelualuejohtajan vastuualueeseen siirretään Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen vastuualueelta maahanmuuttokoordinaattorin ja koto-ohjaajan toiminta sekä hyte-asiantuntijan toiminta vuoden 2026 alusta lähtien.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Hyvinvointipalvelualueen vastuualueiden toimintaan vaikuttavat lukuisat edellä kuvatut lakimuutokset, jotka vastaavasti vaikuttavat myös palvelualuejohtajan vastuualueen toimintaan. Myös mahdolliset palveluverkon supistamiset linkittyvät suoraan palvelualuejohtajan vastuualueella tehtävään työhön.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Tehtäväkuvien ja toiminnan yhteinen arviointi henkilöstön kanssa, ja aktiivinen henkilöstösuunnittelu henkilöstön eläköitymisen aikataulu huomioon ottaen.

Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen vastuualueelta siirtyy kolme asiantuntijaa palvelualuejohtajan vastuualueelle vuoden 2026 alusta lähtien.

Varhaiskasvatuksen tietojärjestelmä uudistuksen suunnitteluun ja käyttöönottamiseen osallistuminen.

HVA:n yhdyspintatyöskentelyn tuloksellisuuteen vaikuttaminen.

Virikkeellinen elämä

Virikkeellinen elämä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	1 472 670	913 800	870 800	823 800	823 800
MENOT	-9 284 914	-11 624 200	-12 569 500	-12 801 900	-13 005 700
NETTO	-7 812 244	-10 710 400	-11 698 700	-11 978 100	-12 181 900

TOIMINNAN KUVAUS

Virikkeellisen elämän vastuualueen toiminta liittyy suoraan kunnille annettuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävään. Tätä tehtävää toteutetaan hyvinvointisuunnitelman sekä siihen liittyvien muiden suunnitelmien mukaisesti. Hyvinvointisuunnitelmaan linkittyvät mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, ravitsemusterveyden suunnitelma, työllisyyskehittämisen suunnitelma ja maahanmuutto-ohjelma.

Alueelliset ja paikalliset suunnitelmat perustuvat maakunnan kuntien hyväksymiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkeemoihin, jotka Päijät-Hämeen hyvinvointialue linjaa. Kaupungin oma hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta linkittyy koko kaupunkioirgansaation toimintaan ja sitä koordinoi kaupungin strateginen hyvinvoinnin edistämisen työryhmä HYRY.

Virikkeellinen elämä palvelualue muodostuu kirjasto-, liikunta-, museo-, nuoris- ja työllisyyspalveluista, työpajatoiminnasta sekä lintuhoitolasta.

Kirjastopalvelut ovat lakisääteinen peruspalvelu. Kirjaston tulee tarjota monipuolinen ja uudistuva kokoelma sekä tilat kuntalaisten käyttöön, opastaa ja ylläpitää erityisesti lasten monipuolista lukutaitoa. Kirjastoauto palvelee kouluja ja päiväkotia sekä maantieteellisesti koko Heinolan aluetta.

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden. Liikuntapalveluiden tehtävänä on myös tukea kansalaistoimintaa, mm. seuratoimintaa, sekä ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkojen kunnossapito on ostettu kaupunkiympäristön palvelualueelta. Liikuntapalvelut tuottavat kuntalaisille matalan kynnyksen ryhmätoimintaa: eläkeläisten ja soveltavan liikunnan ryhmiä, Kunnossa kaiken ikää -liikuntapalveluja sekä koordinoi Harrastamisen Suomen mallia. Liikuntapalveluiden ylläpitämät liikuntatilat ja -paikat ovat uimahalli, jäähalli, Kirkonkylän liikuntahalli, urheilupuisto, kaupunginosakentät, ulkoilureitit sekä uimarannat.

Lintuhoitola osallistuu Suomessa esiintyvien lintulajien suojeluun ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ottamalla vastaan hoitoa tarvitsevia luonnonvaraisia lintuja ja palauttamalla ne luontoon. Lintujen hyvinvointiin liittyvä valtakunnallinen tiedottaminen ja neuvonta sekä monipuolinen pedagoginen toiminta ovat osa lintuhoitolan arkea.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on rakentaa edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelut vastaavat perusnuorisotyöstä, etsivästä nuorisotyöstä sekä koulunuorisotyöstä. Lisäksi nuorisopalvelut ylläpitävät bändikamppia, seikkailukeskusta ja skeittihallia sekä järjestävät erilaisia toimintaa hankerahoituksella. Nuorisopalvelut vastaavat Ohjaamo toiminnasta (nuorten matalan kynnyksen palvelupiste).

Museopalvelut tallentaa, säilyttää, dokumentoi ja esittelee paikkakunnan kulttuuriperintöä. Heinolassa on kolme museokohdetta: Heinolan kaupunginmuseo, Heinolan taidemuseo ja Lääninkivalteri Aschanin talo. Museotoiminta pohjautuu laajaan esinekokoelmaan, joka koostuu sekä kulttuurihistoriallisesta esineistöstä että taideteoksista.

Työllisyyspalvelujen käytännön toiminnasta vastaa työllisyyskoordinaattori, joka tekee tiivistä yhteistyötä työvoimaviranomaisen ja työnantajasektorin toimijoiden kanssa. Palvelut toteutetaan yhteistyössä koko kaupunkikonsernin ja työvoimaviranomaisen työvoimapalvelujen kanssa. Käytössä ovat mm. työkokeilut, työllistäminen, työllistämisen kuntalais- ja erilaiset valmennusmallit. Tavoitteena on vähentää työttömyyttä, edistää nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä sekä tukea paikallista elinvoimaa.

Työpajatoiminta keskittyy Työpaja Torppaan, joka tarjoaa nuorille ja aikuisille työvaltaisia ja yhteisöllistä valmennusta. Nuorten työpaja tukee yksilöllistä kasvua, sosiaalista vahvistumista ja työelämäntaitoja. Valmennusmenetelmiä ovat työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus, joita yhdistellään tarpeen mukaan. Työpaja toimii oppimisympäristönä ja opinnollistamisen kautta on mahdollisuus ammatillisten tutkintojen osaamistodistuksiin. Työpajalta saa apua koulutus- tai työelämäjatkopolun suunnitteluun. Työpajalla voi selvittää myös työ- ja toimintakykyä työssä tapahtuvan toimintakykykyselytyökalun avulla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Keskeinen toimintaympäristön muutos, joka vaikuttaa Virikkeellisen elämän vastuualueen toimintaan, on TE-palvelu 2024-uudistus. Kyseisen uudistuksen tuloksena Heinolan kaupunki kuuluu Päijät-Hämeen työllisyysalueeseen. Työllisyysalue hoitaa alueen työvoimaviranomaisen tehtäviä ja työllisyysalueen vastuukuntana toimii Hollola. Päijät-Hämeen työllisyysalueella on aluetoimisto Heinolassa, josta hoidetaan sekä Heinolan että Hartolan ja Sysmän työvoimaviranomaistehtäviä.

Itä-Hämeen Ohjaamo (nuorten matalankynnyksen palvelu) siirtyi osaksi nuorisopalveluita. Itä-Hämeen Ohjaamoon kuuluu Heinolan lisäksi Hartola ja Sysmä.

Vuoden 2026 lähtien kaupungin työllisyyspalvelut mukaan lukien Työpaja Torppa ovat osa Virikkeellisen elämän vastuualueutta. Heinolan kaupungin työllisyyskoordinaattori ja Työpaja Torppa toimivat kiinteässä yhteistyössä työvoimaviranomaisen, Koulutuskeskus Salpauksen, Jyränkölän Setlementin ja hyvinvointialueen kanssa.

Urheilupuiston nykytila ja tarveselvitys on tehty vuonna 2025. Vuonna 2026 tehdään hankesuunnitelma, joka määrittää toimenpiteet tuleville vuosille. Hankesuunnitelma sisältää jäähallin tilat, Urheilupuiston rakennukset ja kentät kaikkine oheispalveluineen.

Perusopetuslaki velvoittaa syksystä 2026 lähtien edistämään lasten liikunnallista elämäntapaa. Tämä lakimuutos vaikuttaa myös Virikkeellisen elämän vastuualueen toimintaan.

Valtiolta tulevat talouspaineet haastavat kuntataloutta, mikä otetaan huomioon palveluverkon, palveluiden, toiminnan ja henkilöstön tehtävien säännöllisenä uudelleen järjestelynä kaikilla vastuualueilla.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Työllisyyspalvelut ml. Työpaja Torpan toiminta siirretään Virikkeellisen elämän vastuualueelle vuoden 2026 alusta lähtien.

Virikkeellisen elämän palveluita muotoillaan vastaamaan lisääntyvän vapaa-ajan tarpeita. Samalla varmistetaan, että palveluista voidaan viestiä ja niitä voidaan markkinoida nykyistä paremmin. Myös palveluiden vaikuttavuuden arviointia parannetaan.

Liikuntapalveluiden ohjaustoimintaa painotetaan kuntalaisten paikallaan olon vähentämiseen ja liikkeen lisäämiseen. Liikuntaneuvontaan panostetaan mm. kouluPT:n avulla. Liikuntaneuvontaa kehitetään, jotta se palvelee kaikkia kohderyhmiä tehokkaasti.

Nuorisopalveluja uudistetaan yhdessä nuorten kanssa vastaamaan yhä paremmin nuorten tarpeita.

Kirjasto on mukana aktiivisesti remontoitavien kirjastotilojen suunnittelussa. Kirjaston painopistealueena on lukutaitotyö, johon liittyy lukutaitostrategian valmistelu sekä toiminnan ja palveluiden kehittämishankkeet yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Lääninkivalterin Aschanin talon pihapiirin ja talousrakennuksen palveluita kehitetään vuoden 2026 aikana.

Jäähallin rakennusteknisestä kunnosta, hallin käyttötarpeista, mahdollisista uusista käyttäjistä, hallin käytön jatkokehittämisestä ja hallin linkittymisestä muihin liikuntapaikkoihin tehdään selvityksiä.

Lintuhoitolan toiminnassa vapaaehtoisina toimivat Heinolan-, Vierumäen- ja Herralan sopimuspalokunnat sekä Heinolan Järvipelastajat sekä yksityishenkilöitä. Vapaaehtoistoimintaa tullaan kasvattamaan vuoden 2026 aikana.